

Falkenbergs kommun

Rektorn vid Långåsskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Långåsskolan
i Falkenbergs kommun

Tillsyn i Långåsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falkenbergs kommun under vårterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Långåsskolan besöktes av Skolinspektionen den 20 maj och den 21 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Långåsskolan ligger i samhället Långås strax norr om Falkenberg. Skolan består av en skolenhet och omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1-5. Skolenheten har en förskoleklass och en klass för elever i årskurs 1 samt en klass för elever i årskurs 2 och 3 och en klass för elever i årskurs 4 och 5. Vid tillsynstillfället fanns 11 elever i förskoleklassen och sammanlagt 47 elever i grundskolan. Lärarna utgör ett arbetslag och skolenheten leds av en rektor som också ansvarar för närliggande Långavekaskolan. Rektor tillträdde sin tjänst hösten 2013.

Vid tillsynstillfället fanns ingen offentlig statistik i Skolverkets databas gällande Långåsskolans elevers kunskapsresultat att tillgå.

Rektorn redogör i verksamhetsredogörelsen för hur många elever på skolan som lärarna bedömer kommer nå kunskapskraven i slutet av läsåret 2013/14. Lärarna bedömer att nästintill alla elever kommer att nå kunskapskraven i samtliga ämnen i slutet av vårterminen 2014. Vid tillsynen framkommer att skolan inte tagit fram någon sammanställning av elevernas kunskapsresultat.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamheten vid Långåsskolan som måste åtgärdas för att alla elever ska få den utbildning de enligt författningarna har rätt till. Skolinspektionens tillsyn visar bl.a. att Långåsskolan saknar system och rutiner för hur skolans arbetsprocesser och elevernas kunskapsresultat ska följas upp. Skolinspektionen bedömer att rektorn i sitt pedagogiska ledarskap inte tar tillräckligt ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att på skolenhetsnivå planera, följa upp och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. I och med att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på skolnivå saknar rektorn och lärarna kunskap om hur organiseringen och genomförandet av undervisningen påverkar elevernas lärande och utveckling och därmed den kunskap som behövs för att veta vilka åtgärder som ska vidtas för att utveckla utbildningen.

Tillsynen visar också på andra brister i skolans arbete som har betydelse för måluppfyllelsen. Rektorn behöver se till att åtgärdsprogrammen utformas utifrån författningarnas krav.

Vidare måste rektorn se till att lärarkompetensen vid skolenheten till fullo används utifrån lärarnas behörighet och legitimation. Skolan använder i vissa fall legitimerade lärare för undervisning som de inte har behörighet för. Likaså måste rektorn säkerställa att eleverna på Långåsskolan har tillgång till personal med kompetens att vägleda dem inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Tillsynen visar också att elevhälsan som är knuten till skolan inte omfattar alla kompetenser i det förebyggande arbetet som skollagen föreskriver eftersom kurator och psykolog inte finns tillgänglig för eleverna på skolan mer än att de konsulteras vid enskilda ärenden.

Vid samtal med eleverna och lärare har inte annat framkommit än att eleverna upplever sin skolmiljö som trygg samt att relationer emellan elever och mellan lärare och elever är god.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid sin tillsyn samt de ingripanden som Skolinspektionen funnit befogade med anledning av de konstaterade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Falkenbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektorn och där ska anges vilka behoven av särskilt stöd är, hur de ska tillgodoses, när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen

Motivering

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Rektorn uppger i intervju att de åtgärdsprogram som upprättats på skolan inte uppfyller skollagens krav och att skolan behöver arbeta med att förbättra arbetet med att upprätta program. Lärarna, rektorn och elevhälsan säger också att uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram sker men att det inte alltid dokumenteras.

De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av innehåller mål som eleven ska uppnå för att nå kunskapskraven. Det finns även åtgärder beskrivna som skolan ska vidta för att eleven ska nå målen och kunskapskraven. Dock är målen och åtgärderna i sig ofta ospecificerade och allmänt beskrivna. Exempelvis finns det program där det enda mål som anges är att eleven ska nå "målen i åk 6". Exempel på åtgärder som ska vidtas är följande; "Arbeta tillsammans med en kamrat" och "Låta känna att x är en del av gruppen, en instruktion som gäller för gruppen gäller också för X". Likaså finns i en del av programmen åtgärder beskrivna som inte motsvarar elevens behov.

Några av åtgärdsprogrammen saknar datum för uppföljning och utvärdering. Som exempel finns åtgärdsprogram som upprättats vårterminen 2013 där uppföljningsdatum är ospecificerat och satt till höstterminen 2013. En genomläsning av åtgärdsprogrammen visar även att några åtgärdsprogram inte är beslutade med namnunderskrift.

Utredningen visar att åtgärderna i åtgärdsprogrammen inte alltid är utformade enligt författningarnas krav eftersom de inte alltid är konkreta och inte alltid motsvarar elevens behov. Därmed är inte heller åtgärderna utvärderingsbara. Utredningen visar vidare att en del åtgärdsprogram inte innehåller datum för uppföljning och utvärdering och alla har inte beslutats eftersom de saknar underskrift. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Falkenbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat

Motivering

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och ansvarar för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att skolans rektor inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Något gemensamt analysarbete av elevernas kunskapsresultat på skolenhetsnivå sker inte enligt lärarna. Vidare säger lärarna att de inte följer upp och analyserar några resultat och att rektor inte driver något utvecklingsarbete. Även rektorn uppger i intervju att skolan saknar en struktur för ett systematiskt kvalitetsarbete och att hon som rektor inte kommit igång med att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Hon uppger vidare att skolan inte sammanställt några kunskapsresultat förutom de nationella proven i årskurs 3 och att skolan inte heller har tagit fram några utvecklingsmål i syfte att förbättra resultaten för skolenheten detta läsår. Vidare säger rektorn att hon i dagsläget planerar för hur skolans struktur för att systematiskt följa upp sitt arbete ska se ut inför kommande läsår.

Skolinspektionen har inför och under tillsynen efterfrågat dokumentation som avser skolans systematiska kvalitetsarbete. Ingen sådan dokumentation har inkommit till Skolinspektionen. I verksamhetsredogörelsen beskriver rektorn hur skolans framtida kvalitetsarbete ska gå till.

Utredningen visar således att rektorn inte tar tillräckligt ansvar för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete be-

stående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Personalkompetens

Bedömning

Falkenbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning ska bedriva undervisningen.

Motivering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen, under vissa förutsättningar.

I skolans tjänstefördelning redovisar rektorn för vilka ämnen skolans lärare undervisar i och vilka ämnen de har lärarlegitimation för. Vid en genomgång av tjänstefördelningen framgår att skolan använder sig av lärare med legitimation som undervisar i ämnen som inte omfattas av legitimationen. Det innebär till exempel att det finns elever som får undervisning i hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa av legitimerad lärare som inte har behörighet att undervisa i dessa ämnen. I intervjun med lärare säger de att det finns legitimerade lärare som undervisar i ämnen de inte har legitimation att undervisa i. Det har vid intervjuerna inte framkommit att det föreligger några särskilda skäl till att lärarna undervisar i ämnen de saknar legitimation för.

Utredningen visar att lärarkompetensen vid skolenheten inte till fullo används utifrån lärarnas behörighet och legitimation. Skolan använder i vissa fall legitimerade lärare för undervisning som de inte har behörighet för trots att det inte finns några andra särskilda skäl med hänsyn till eleverna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13-15 §§ och 17-19 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Falkenbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Eleverna och de som avser att påbörja utbildning ska ha tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval
- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande

Motivering

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Det framkommer i intervju med elever att de inte under lektioner eller träffar med någon lärare eller annan personal som pratar om framtida studier och yrkesval. Exempelvis har de inte fått information inför språkvalet i årskurs 6. De säger att de får välja att prova olika språk när de börjat sexan och att de därefter kan välja det språk de vill. Lärarna uppger i intervju att ingen lärare i Långgässkolan har funktionen att vägleda eleverna i framtida studie- och yrkesval. Vid kommunikering av detta beslut uppger rektorn att lärarna informerat henne om att de ger eleverna vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Utredningen visar att eleverna inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Lärarna uppger i intervju att den kurator som är knuten till skolan inte besöker skolan regelbundet. Om lärare eller skolan i övrigt behöver kuratorstöd ber de henne komma. Vidare uppger lärare att det i dagsläget är skolans skolsköterska som tar en stor del av det arbete som en kurator skulle behövas till. Vid intervju

med elevhälsans representanter uppger de att de inte har en samlad elevhälsa på skolan. Skolsköterska och specialpedagog uppges finnas på skolan varje vecka och läkare, psykolog och kurator konsulteras vid behov då enskilda elevärenden kräver det. Vidare framkommer att elevhälsan har möte tre gånger per termin och att elevhälsan då består av rektor, skolsköterska och specialpedagog. Enligt representanter från elevhälsan deltar inte kurator vid dessa möten och skolpsykolog uppges endast delta vid specifika fall. Rektorn, som är av en annan uppfattning, uppger vid senare tillfälle att elevhälsan har möte var tredje till var fjärde vecka och att kurator har varit kallad till elevhälsans möten men inte alltid deltagit.

Elevhälsan uppger att deras arbete i huvudsak handlar om enskilda elevärenden. Några av elevhälsans representanter uppger att de har ett grunduppdrag på skolan som åligger dem. Som exempel ges att skolsköterskan har sitt basprogram och specialpedagogen genomför screeningar i läs- och skrivutveckling och i matematik samt stöttar lärare i frågor som rör elevers kunskapsutveckling. Vidare är specialpedagogen behjälplig vid utredningar, upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram. Elevhälsan uppger att de inte har varit involverade i framtagandet av skolan likabehandlingsplan och planering av åtgärder för det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Vidare uppger elevhälsan att skolan ska ta fram strategier för hur elevhälsans arbete ska se ut på skolan. Lärare uppger att elevhälsan har erbjudits att vara med i arbetet med likabehandlingsplanen och i arbete mot kränkande behandling men de har sedan inte varit det. Rektorns uppfattning är dock att elevhälsans representanter har medverkat i detta arbete. Vidare uppger rektorn att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete kan bli bättre.

Utredningen visar att elevhälsan inte i tillräcklig utsträckning bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

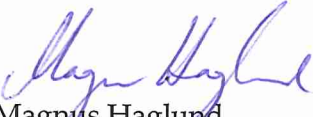
Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

I ärendets slutliga handläggning har avdelningsjurist Johan Kylenfelt och utredare Marie Sjöberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Beslutsfattare

Caroline Klintenberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.